

Saaja: Kohalikud omavalitsused

Saatja: Eesti eraüldhariduskoolide katusorganisatsioonid

15.12.2016

Eesti eraüldhariduskoolide katusorganisatsioonide pöördumine seoses Erakooliseaduse muudatuse ja eraüldhariduskoolidele tegevuskulude toetuse maksmisega

Erakoolide tegevuskulude katmises osalemisel juhindutakse Erakooliseaduse (EKS) §22 ja PGS §83 sätetest ja Vabariigi Valitsuse määrusega 30.12.2010 nr 196 kehtestatud ühe õppekoha tegevuskulude piirmäärast.

Alates 01.01.2017 hakkab kehtima erakooliseaduse §44, mille kohaselt on riigieelarvest eraldatava toetuse suurus 75% protsenti kohaliku omavalitsuse üksuse 2016. aasta õppekoha tegevuskulu keskmisest maksumusest Eesti Hariduse Infosüsteemi alusel, kuid mitte rohkem kui põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §83 lõike 7 alusel 2016. aastaks kehtestatud õppekoha tegevuskulu piirmäär.

Seaduses toodud ulatuses hakkab tegevuskulude toetuse osas eraüldhariduskoolidega arvlema Haridus- ja Teadusministeerium (HTM) ja erakoolides õppivate laste toetamine muutub kohalike omavalitsuste (KOV) jaoks vabatahtlikuks. Kuna seni arvlesid erakoolid KOV-dega kooli kuluarvestusmudelil lähtuva õppekoha tegevuskulu või valitsuse poolt kinnitatud piirmäära ulatuses, siis tähendab kõnealune EKS muudatus enamuse erakoolide jaoks äkilist tulubaasi langust.

EKS muudatus mõjutab ühelt poolt oluliselt eraüldhariduskoolidega arvlemise põhimõtteid ja summasid õppeaasta keskel ja teiselt poolt EKS ei luba õppemaksu õppeaasta keskel muuta. Kuna eraüldhariduskoolidel olid lepingud vanematega sõlmitud ära enne seadusemuudatuse jõustumist hakkamist ja õppemaksuid muuta ei saa, siis satuvad koolid selle tulemusel väga keerulisse olukorda.

Eraalgatuslikud üldhariduskoolid on üldise haridusvõrgu oluliseks osaks ning koolide rahastamise osas peaks kõigile õpilastele ja nende lapsevanematele olema loodud võrdsed tingimused sõltumata nende elukohast või omavalitsusest. Austades eraalgatuslikes koolides õppivate laste ja nende vanemate eelistust koolivalikul ning arvestades koolide majanduslikku olukorda, taotleb Erakoolide ühendus kohalikelt omavalitsustelt erakoolides õppivate õpilaste tegevuskulude katmises osalemist ka pärast EKS muudatuse jõustumist alates 01.01.2017.

Uus haridus- ja teadusminister on koalitsiooni kokkulepetele tuginedes lubanud algatada EKS muudatuse, mille tulemusel hakatakse erakoolide ja munitsipaal-koolide õpilasi kohtlema võrdselt ning erakoolide tegevuskulude toetus viiakse samale tasemel KOV koolidega. See ei saa toimuma aga enne 2018.a., mistõttu 2017.a. toimub arvlemine EKS muudatuse kohaselt.

Seega saavad paljud erakoolid võrreldes senise kulupõhise arvlemise määra või piirmääraga võrreldes 2017.a. ca 50% vähem tegevuskulude toetust kui seni. See tekitab suuri raskusi kooli tegevuse rahastamisel 2016/2017 õppeaasta teises pooles ja tähendaks ühtlasi korraga ca 25-30% õppemaksu tõusu enne järgmist õppeaastat, mis on paljude koolide jaoks väga keeruline.

Mitmed KOV-d on tänaseks juba otsustanud erakoolidele appi tulla ja aidata koolid vahepealsest keerulisest ajast üle (näiteks Tartu, Pärnu, Võru jt), makstes KOV eelarvest oma piirkonna elanike registrisse kantud õpilaste erakoolis õppimise puhul erakoolile juurde lisatoetust (kas siis HTM poolt makstava 75% ja vastava KOV õppekoha tegevuskulu tegeliku maksumuse vahe hüvitamisena vmt).

Erinevate KOV-de piirkonna elanike registrisse kantud õpilased õpivad paljudes erinevates erakoolides, mis teeb kõigi erakoolide ja KOV-de omavahelise risti-rästi suhtlemise tülikaks nii koolide kui KOV-de jaoks. Sellega seoses on mõistlik KOV-de seisukohad ja otsused selles küsimuses koondada Eraüldhariduskoolide ühenduse poolt kokku ja informeerida korraga sellest kõiki erakoolisid.

Seejärel saavad sellest tulenevalt erakoolid juba otse vastavate KOV-dega kontakteeruda ja arvlemise tingimused kokku leppida.

Seoses sellega palume kõigil KOV-del vastata järgnevatele küsimustele:

1. *Kas omavalitsus on teinud praeguseks juba mingi otsuse erakoolide toetamise osas?*
2. *Kui omavalitsus on teinud otsuse erakoole alates 01.01.2017 täiendavalt toetada, siis millistel tingimustel (hüvitab 75% ja tegeliku õpilaskoha maksumuse vahe, hüvitab kuni erakooli tegevuskuluni, hüvitab piirmäärani vms) ja mis perioodiks?*
3. *Kas ja millised on erisused konkreetse KOV piirkonnas asuvas erakoolis õppiva KOV lapse puhul ja mõnes teises KOV piirkonnas asuvas erakoolis õppiva lapse puhul?*
4. *Kas ja millised on KOV eelistused arvlemise osas (jätkub samamoodi vms)?*
5. *Kui omavalitsus ei ole veel teinud otsust erakoole täiendavalt toetada, siis kas on plaanis seda teha ja millal on oodata otsust?*

Oleme tänulikud kui leiate võimaluse saata vastused e-posti aadressile info@erakoolid.ee hiljemalt 31.12.2016.a.

Suur tänu veelkord kõigile omavalitsustele viimaste aastate hea koostöö eest ning loodame, et see jätkub laste võrdse kohtlemise nimel ladusalt ka tulevikus.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ahto Orav

Eesti Eraüldhariduskoolide Ühenduse juhatuse liige

/allkirjastatud digitaalselt/

Tarvo Siilaberg

Eesti Kristlike Erakoolide Liidu juhatuse liige

/allkirjastatud digitaalselt/

Anne-Lii Kerge

Eesti Vabade Waldorfkoolide- ja lasteaedade Ühenduse juhatuse liige